

بررسی عوامل مؤثر در تغییرات جمعیت کنه

نمدی برگ انگور در غرب ایران

منصور غلامی^۱، محمد خانجانی^۲ و مجید میراب بالو^۲

۱- گروه باغبانی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا

۲- گروه گیاهپزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه بوعلی سینا

کنه نمدی برگ مو در باغات انگور کم و بیش دیده می‌شود و انتشار آن در تمام مناطق یکسان نمی‌باشد. مطالعاتی که در طول سالهای زراعی ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ در شرایط مناطق انجام شد نشان داد که عوامل آب و هوایی در بروز و ظهور این آفت به شدت مؤثر هستند. در بین عوامل آب و هوایی شامل رطوبت، دما و باد، دما کمترین نقش را دارد. باد در جابجایی و انتشار آن مؤثر است ولی بیشترین عامل انتشار آن حشرات می‌باشند. این کنه بصورت کنه مسافر (Phoresy) هم انتقال می‌یابد به همین دلیل در نزدیک رسیدن انگور که شرایط تغذیه برخی از حشرات از جمله زنبورها فراهم می‌شود انتشار آفت بیشتر می‌شود. آلودگی از این تاریخ به بعد شیوع بیشتری می‌یابد. از آنجاییکه این آفت به رطوبت نسبتاً زیاد نیاز دارد. در جاهایی که رطوبت محیط زیر ۵۵ درصد بود شدت و شیوع کمتری داشت. به همین لحاظ در باغاتی که آبیاری منظم دارند و یا در کنار رودخانه هستند (این گونه انگور کاریها در کنار رودخانه سیروان وجود دارد، جاده سندج-مریان) شدت آلودگی بیشتر است. بیشترین آلودگی را در مناطق غربی ایران، باغات روستای خسروآباد در ۳۵ کیلومتری بیجار داشت. علاوه بر عوامل آب و هوایی دشمنان طبیعی در کاهش جمعیت آن مؤثر می‌باشند. در بین دشمنان طبیعی، کنه‌های شکارگر (*Tydeus*, *Zeitzelia mali* (Ewing)) و *Kuzinellus kuzini* (Wainestein *scaryae* Khanjani & Ueckermann) بود. کنه *Z. mali* برای اولین

چهارمین کنگره علوم باغبانی ایران، آبان ماه ۱۳۸۴ / ۱۹۱

بار در دنیا از روی کنه نم‌دی گزارش می‌شود. در بین سه گونه کنه شکارگر جمع آوری شده ۸۳ درصد جمعیت مربوط به کنه شکارگر *T. caryae* است؛ بویژه در اواخر شهریور و اوایل مهر جمعیت آن در حداکثر می‌رسد و به شدت در کاهش جمعیت کنه نم‌دی مؤثر است و بویژه فرم زمستان گذران آن را کاهش می‌دهد. بنابراین بر اساس این مطالعه رطوبت و کنه شکارگر *T. caryae* مؤثرترین عوامل کاهش دهنده جمعیت آفت در منطقه می‌باشند.